

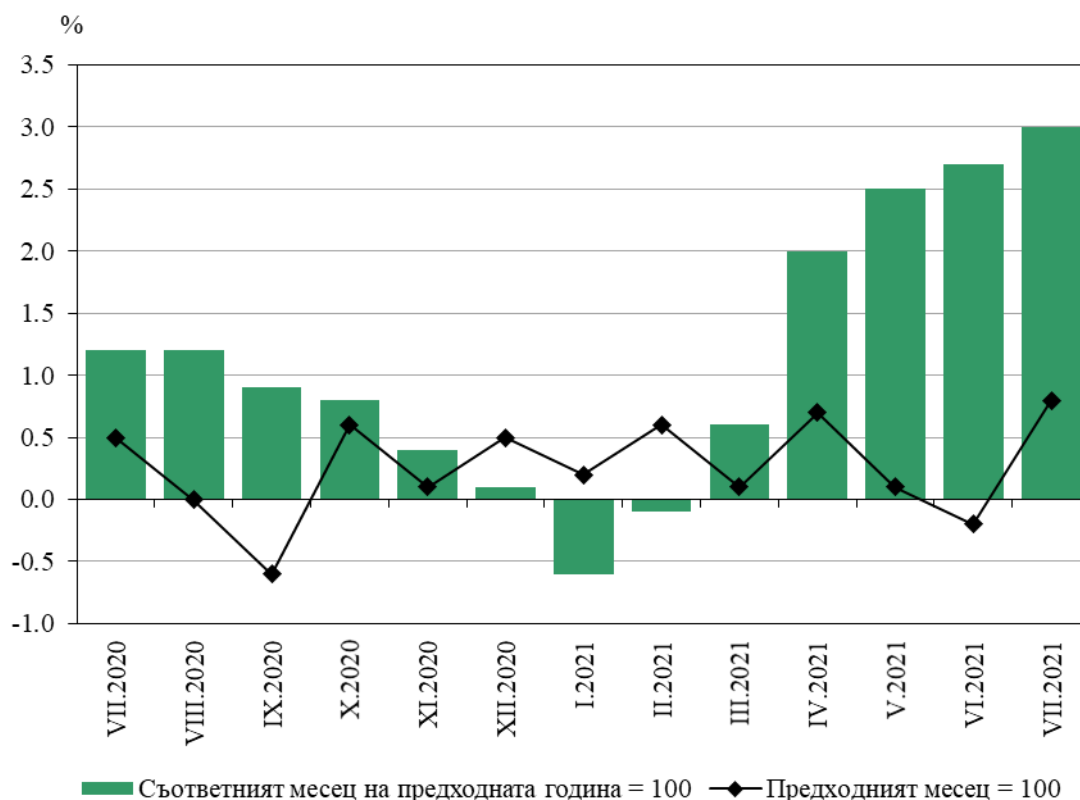
ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА ЮЛИ 2021 ГОДИНА

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени за юли 2021 г. спрямо юни 2021 г. е 100.8%, т.е. месечната инфлация е 0.8%. Инфлацията от началото на годината (юли 2021 г. спрямо декември 2020 г.) е 2.3%, а годишната инфлация за юли 2021 г. спрямо юли 2020 г. е 3.0% (фиг. 1, табл. 1 от приложението).

Средногодишната инфлация за периода август 2020 - юли 2021 г. спрямо периода август 2019 - юли 2020 г. е 1.1%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

През юли 2021 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с 0.3%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.1%;
- облекло и обувки - намаление с 2.0%;

www.nsi.bg

- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 2.7%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с 0.1%;
- здравеопазване - увеличение с 0.1%;
- транспорт - увеличение с 2.8%;
- съобщения - намаление с 0.4%;
- развлечения и култура - увеличение с 4.2%;
- образование - цените остават на равнището от миналия месец;
- ресторанти и хотели - увеличение с 1.1%;
- разнообразни стоки и услуги - цените остават на равнището от миналия месец.

През юли 2021 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: ориз - с 0.9%, брашно - с 1.2%, хляб - с 0.6%, месо от домашни птици - с 2.3%, малотрайни и трайни колбаси - съответно с 0.2 и 0.5%, пълномаслено и нискомаслено прясно мляко - съответно с 1.0 и 1.2%, кисели млека - с 0.7%, сирене - с 0.5%, кашкавал - с 1.5%, извара - с 0.4%, яйца - с 1.5%, ябълки - с 1.6%, цитрусови и южни плодове - с 3.4%, зрял лук - с 1.1%, зрял боб - с 0.6%, леща - с 1.2%, захар - с 0.1%, шоколад и шоколадови изделия - с 1.4%, оцет - с 2.0%, газирани напитки - с 1.1%, плодови сокове - с 0.9%, ракии - с 0.8%, вина - с 0.1%, бира - с 0.7%, и други.

През юли 2021 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: месо от едър рогат добитък - с 1.8%, свинско месо - с 1.8%, мляно месо (кайма) - с 1.0%, млечни масла - с 1.0%, маргарин - с 3.7%, олио - с 1.4%, праскови и кайсии - с 18.6%, домати - с 6.7%, краставици - с 1.7%, зеле - със 17.9%, зрял чесън - с 0.6%, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - с 0.8%, маслини - с 0.5%, гъби - с 0.7%, картофи - с 19.2%, сладолед - с 2.0%, пресни зеленчукови подправки - с 0.3%, кафе - с 0.8%, минерална вода - с 0.6%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: материали за ремонт и поддържане на жилище - с 0.6%, електроенергия - с 4.4%, централно газоснабдяване - с 6.3%, газообразни горива за битови нужди - с 1.8%, топлинна енергия за подгриване на вода - с 19.2%, перални и съдомиялни машини - с 0.3%, готварски печки - с 1.1%, бойлери - с 0.3%, други почистващи и дезинфекционни средства (течни препарати за почистване на дома) - с 2.6%, дизелово гориво - с 3.8%, автомобилен бензин А95Н - с 3.9%, автомобилен бензин А100Н - с 3.3%, газ пропан - бутан за ЛТС - с 3.9%, метан за ЛТС - с 5.2%, услуги по обществено хранене - с 0.4%, и други.

През юли 2021 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: облекло - с 2.7%, обувки - с 0.8%, хладилници - с 1.2%, климатични инсталации - с 0.4%, прахосмукачки - с 1.2%, препарати за почистване на съдове - с 1.6%, прахове за пране - с 0.3%, мобилни телефонни апарати - с 0.3%, телевизори - с 0.2%, таблетки и лаптопи - съответно с 0.2 и 1.0%, цветарство - с 2.6%, продукти за лична хигиена - с 1.0%, козметични продукти - с 0.1%, и други.

През юли 2021 г. цените на лекарствените продукти са се увеличили с 0.1%, а цените на лекарските и стоматологичните услуги остават на равнището от предходния месец.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени за юли 2021 г. спрямо юни 2021 г. е 100.7%, т.е. месечната инфлация е 0.7%. Инфлацията от началото на годината (юли 2021 г. спрямо декември 2020 г.) е 2.4%, а годишната инфлация за юли 2021 г. спрямо юли 2020 г. е 2.2% (табл. 2 от приложението).

Средногодишната инфлация за периода август 2020 - юли 2021 г. спрямо периода август 2019 - юли 2020 г. е 1.0%.

Според ХИПЦ през юли 2021 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с 0.2%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.1%;
- облекло и обувки - намаление с 2.1%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 2.3%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с 0.1%;
- здравеопазване - увеличение с 0.1%;
- транспорт - увеличение с 2.5%;
- съобщения - намаление с 0.4%;
- развлечения и култура - увеличение с 0.7%;
- образование - цените остават на равнището от миналия месец;
- ресторанти и хотели - увеличение с 3.2%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.1%.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Индексът на цените за малката кошница за юли 2021 г. спрямо юни 2021 г. е 100.4%, а от началото на годината (юли 2021 г. спрямо декември 2020 г.) е 101.5% (табл. 3 от приложението).

През юли 2021 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-ниско доходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- хранителни продукти - намаление с 0.7%;
- нехранителни стоки - намаление с 0.1%;
- услуги - увеличение с 3.1%.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. При изчисляването му за 2021 г. за тегла се използват данни за крайните парични потребителски разходи на домакинствата (КППРД) - вътрешна концепция за 2019 г., които са преразгледани и актуализирани, за да бъдат представителни за 2020 г., следвайки методологичните препоръки на Евростат относно конструирането на теглата на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите¹.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социално полезни и жизнено необходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-ниско доходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

¹ Guidance on the compilation of HICP weights in case of large changes in consumer expenditures, Eurostat, Directorate C, Macro-economic statistics, 3.02.2020:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Guidance-on-the-compilation-of-HICP-weights-in-case-of-large-changes-in-consumer-expenditures.pdf>.

Индексите на потребителските цени с **натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени в условията на кризата COVID-19

Националният ИПЦ, ХИПЦ и ИЦМК за юли 2021 г. бяха произведени съгласно Методологичните препоръки на Евростат относно производството на ХИПЦ в контекста на кризата, свързана с COVID-19, прилагайки следните принципи:

- фиксирани статистически тегла, използвани при изчислението на индексите;
- производство на всички индекси съгласно класификацията ЕКОИКОП (Европейска класификация на индивидуалното потребление по цели);
- минимизиране на броя на импутираните цени и подиндекси, когато това е възможно;
- оценка на липсващите наблюдения на цените чрез прилагане на методи за импутиране.

Процентът на липсващите наблюдения на цените за юли 2021 г. е 1%, разпределен по разделите на ЕКОИКОП, както следва:

Потребителски групи	(Проценти)
	Липсващи наблюдения на цените
00 Общ ИПЦ/ХИПЦ	1
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	1
03 Облекло и обувки	1
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	1
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	2
06 Здравеопазване	0
07 Транспорт	0
08 Съобщения	2
09 Развлечения и култура	3
10 Образование	9
11 Ресторанти и хотели	1
12 Разнообразни стоки и услуги	1

Оценката на липсващите наблюдения на цените беше извършена чрез препоръчаните от Евростат и съгласувани с държавите членки методи за импутиране:

- с индекса на най-близкия агрегат (подиндекс) в йерархичната структура на индекса (на ниво продукт на базата на наличните цени за същия продукт) - за липсващите наблюдения на цените на продукти, които са налични на пазара;
- пренасяне на последните наблюдавани цени (*carry forward the last observed prices*) - в отделни специфични случаи за продукти, за които се счита, че цените им ще останат същите (непроменени), след като ситуацията се върне към нормалното си състояние.

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за юли 2021 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла	VII.2021		
		предходният месец = 100	декември 2020 = 100	съответният месец от предходната година = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	100.8	102.3	103.0
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	32.087	99.7	101.8	101.8
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.159	100.1	100.5	100.7
03 Облекло и обувки	3.673	98.0	98.8	98.9
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.410	102.7	103.4	104.4
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	5.100	100.1	101.3	101.0
06 Здравеопазване	8.186	100.1	100.4	100.5
07 Транспорт	8.966	102.8	112.4	114.4
08 Съобщения	5.586	99.6	95.7	96.0
09 Развлечения и култура	4.306	104.2	98.7	106.2
10 Образование	0.588	100.0	101.1	105.2
11 Ресторанти и хотели	4.125	101.1	103.1	101.5
12 Разнообразни стоки и услуги	4.814	100.0	101.8	101.1
Хранителни стоки	33.455	99.7	101.8	101.8
Нехранителни стоки	35.084	100.5	103.1	103.4
Обществено хранене	3.908	100.4	102.5	103.2
Услуги	27.553	102.6	101.8	103.6

Хармонизирани индекси на потребителските цени за юли 2021 година

Потребителски групи	Тегла	VII.2021			
		2015 = 100	предходният месец = 100	декември 2020 = 100	съответният месец от предходната година = 100
		%			
00 Общ ХИПЦ	1000.000	108.97	100.7	102.4	102.2
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	239.522	117.65	99.8	101.7	101.8
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	70.808	111.26	100.1	100.7	100.9
03 Облекло и обувки	37.545	95.02	97.9	98.7	98.9
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	123.157	115.79	102.3	103.4	104.3
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	66.656	103.00	100.1	101.8	101.8
06 Здравеопазване	82.261	105.11	100.1	100.4	100.5
07 Транспорт	125.676	100.77	102.5	109.4	111.2
08 Съобщения	61.112	87.24	99.6	95.7	96.0
09 Развлечения и култура	56.863	105.56	100.7	99.8	103.7
10 Образование	16.802	121.50	100.0	101.0	105.2
11 Ресторанти и хотели	57.146	123.91	103.2	105.5	95.7
12 Разнообразни стоки и услуги	62.454	115.92	100.1	102.7	102.9

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница
от 100 социалнополезни и жизненонеобходими
стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от
домакинствата за юли 2021 година**

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		VII.2021 предходният месец = 100
Общ ИЦМК	100.000	100.4
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	50.368	99.3
Облекло и обувки	3.343	98.7
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	26.057	102.8
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	2.362	101.6
Здравеопазване	11.318	100.0
Транспорт	1.324	100.3
Съобщения	0.236	100.0
Развлечения и култура	0.549	100.1
Разнообразни стоки и услуги	4.443	99.1
Хранителни стоки	50.368	99.3
Нехранителни стоки	26.954	99.9
Услуги	22.678	103.1